

ПОД ДИРИГЕНТСТВОТО НА РУСЛАН РАЙЧЕВ

Вторият концерт на Пловдивския държавен симфоничен оркестър средна отново, след една дългогодишна раздала, изтъкнатият наш диригент Руслан Райчев с обичайната го русенска публика, за чийто музикално издигане той е посветил неколкогодишен труд като главен диригент на Русенската филхармония. От няколко месеца, ведно с работата си като диригент при Софийската народна опера, той осъществява постоянното художествено ръководство и на Пловдивския симфоничен оркестър.

Програмата на втория концерт на пловдивчани имаше такъв разнороден характер, че различаваше преди всичко на изпълнителите: оркестър, хор (смесен и детски), солисти и диригент. И действително целият сложен изпълнителски колектив умело и по музикалски воден от диригента, представи на публиката многообразната (и немалка по времетраене) програма във вид, позволяващ да проличат на първо място художествените достойнства на изпълняваните пиеси. За съжаление композиторът Воян Икономов не можа да чуе топлото и сърдечно прозвучаване на своите две пиеси за струнен оркестър, както и определено изразеното задоволство на публиката от неговата мелодична, със свежа ритмична фактура музика.

Руслан Райчев е диригент с извънредно ясен жест, който позволява на ръководения от него оркестър да музицира творчески. Неговата отзивчива емоционалност увлече струн

ния състав на Пловдивския симфоничен оркестър в поетично, интонационно избистрено и богато темброво оцветено музициране. При увертюрата „Беласица“ — едно от ранните произведения на композитора Димитър Тъпков, целият оркестър и диригентът напомниха още веднаж за блестящите симфонически качества на пловдивчани. Увертюрата „Беласица“ е искрено произведение с впечатлителен тематичен материал, който позволява широки драматични изграждания. Тази патетичност на творбата бе изтъкната като основна нейна характеристика. Публиката аплодира неколккратно автора ѝ.

Симфоничните епизоди на Димитър Христов отново предизвикаха недвусмислено хладното отношение на публиката към един композиционен маниер, който нито е проблем, нито спорен. Авангардистичните увлечения на Димитър Христов, иначе един високообразован в теоретично отношение музикант, за съжаление не ни карат да чувствуваме творчески търсения, а по-скоро прикриват все още недостатъчно обогатената творческа инвенция на композитора.

Обявената от него естетическа платформа за някакво съвременно третиране на ритмични и интонационни особености на шопския фолклор все още (поне на прозвучаващите на Мартенските музикални дни творби) не е станала художествен факт. Струва ни се, че Димитър Христов, чийто композиторски заложби ценним от редица други него-

ви произведения, ще трябва да си направи творчески изводи и да преосмисли композиторската си дейност, като я насочи към по-спонтанна, музикалска чувствителност, към по-богато и по-съдържателно професионално изказване.

Централна творба на този концерт беше крупната оратория на Димитър Петков, „Рожен слиза от Родопа“ за симфоничен оркестър, смесен хор, детски хор и солисти, по текст на Владимир Башев. Димитър Петков е любим песенен композитор. Творчеството му се опира на красотата на българската народна песен (особено добре познава той и силно чувствава родопската песен) и на гражданско то му верую — да откликва с изкуството си вдъхновено на проблемите на нашата социалистическа съвременност. На

основата на един завладяващ поетичен текст Петков е разгънал грандиозна по своите мащаби звукова панорама, в която се оглежда с цялото си многообразие нашето героично ежедневие. Още с ведрия полет на встъпителния хор слушателят бива обхванат от она ва напрежение, което ще търси по-нататък своите лирични отвори и възторжени кулминации.

Димитър Петков е майстор на хоровата миниатюра, на интимния емоционален шепот, но същевременно волевата му творческа ръка може да разгърща завесите на грандиозни платна, вдъхновен от строителния пейзаж на нашата Родина, да смъква плаща от паметници за героизма на народа ни в многовековни борби за свобода и щастие. Едночасовата оратория звучи нюансирано и контрастно: от миловидното преживяване по време на „Вечер в пионерския лагер“, до мощните възли на възторг (хорове и солисти), уплътнен с блестяща оркестрова звучност (десета част — финал на ораторията). Оркестровата интермедия (V част), композиционно разделяща и свързваща едновременно двата големи раздела на ораторията, разкрива интересни първи страници от творчество то на Димитър Петков, дръзнал към богати възможности на симфоничния израз. Авторът има вроден усет към колоритното богатство на оркестровата палитра, но трябва да изтъкнем (финалът на

интермедията), че творческата му инвенция може да раздвижи оркестровите партии и да уплътнява звучността ѝ в един по-напрегнат драматичен израз. Искаше ни се постигнатата кулминация в интермедията да прерасне непрекъснато в следващата шеста част („Марш“). Бихме пожелали също Димитър Петков да ревизира някои оркестрови места, които или излишно напластяват общата звучност (дето хорът сам по себе си така майсторски е раздвижен и озвучен в чисто „а капелен“ маниер), или пречат акустически за по-тесни контакти с публиката чрез чудесно интерпретираното в музикално отношение слово.

За чудесното изграждане на ораторията допринесоха, наред с диригента, също и оркестърът, хорът на напелата „Св. Обретенос“ с диригент В. Арнаудов, детският хор при БРТ с диригент Хр. Недялков и солистите н. а. Ю. Винер, з. а. Н. Афея, Г. Чолаков и Н. Стойлов.

Ораторията „Рожен слиза от Родопа“ е голям творчески успех на талантливия ни композитор Димитър Петков. Нейното изпълнение в рамките на деветите Мартенски музикални дни бе голям принос за успеха на фестивала, чиято главна цел е да бъде възнята с творчеството на българския композитор славната 25-годишнина на Социалистическата ни революция.

Илия Темков